

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

egy növényvédelmi agronómusból, egy közgazdászból, egy számviteli szakemberből és két ciroktermesztési szakemberből áll. Egy tudományos főmunkatárs másodállásban dolgozik szövetségünknel. A felsoroltakon felül van még két általános adminisztrátor, egy gépkocsivezető és egy takarítónő.

A munkabér megállapításánál arra törekedtünk, hogy a bérek ne okozzanak feszültséget sem belsőleg, sem más szervekhez viszonyítva, de a bérezésnél mégis hivatásra jusson az, hogy a szövetség nem hivatal, az ügyintéző nem hivatalnok, hanem hivatását szerető szakember. A költségvetés kialakításánál és felhasználásánál takarékosagra törekszünk.

Úgy véljük, hogy eddigi munkánk eredményes volt. Ennek köszönhető, hogy a szervezetek és szövetségünk közötti, valamint az egyéb szervekkel való kapcsolatunk kedvezően alakult, ami további munkához ad erőt.

Horváth Pál

AZ ALSÓPÁHOKI PETŐFI TERMELŐSZÖVETKEZET

Amikor a zárszámadási közgyűlésen Varga Lajos, az alsópáhoki Petőfi Termelőszövetkezet elnöke számot adott az 1967. évi gazdálkodásról, még nem tudhatta, hogy az elmúlt sikeres év eredményéért milyen nagy megtiszteltetés, erkölcsi elismerés éri termelőszövetkezetüket. Hasonlóan, mint máskor — habár könnyebb szívvel és derűsebben —, szép sorjában beszámolt az 1967. évi munkáról, az elért eredményekről, a gazdaság fejlődéséről, a nehézségekről és az elkövetett hibákról.

Most azonban mégis más volt ez a számadás, mint korábban, hiszen túlsúlyban voltak az eredmények, és a problémák is újszerűen, kiküszöbölésük lehetőségének a tükrében kerültek ismertetésre, megtárgyalásra. A tagság és a vezetőség már akkor érezte, hogy hosszú, keserves évek után valami lényeges változás történt. Ezt a változást ismerte el a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány azzal, hogy az 1967. évi kiváló gazdálkodásuk eredményeként az alsópáhoki Petőfi Termelőszövetkezetet az 1500 szántóegységnél kisebb területen gazdálkodó termelőszövetkezetek kategóriájában „Elismerő oklevél”-lel tüntette ki. Nem kapott ugyan vándorzászlót és pénzjutalmat a termelőszövetkezet, mert ebben a kategóriában országos szinten „csak” a 10. lett. Ezt az eredményt az tudja igazán értékelni, aki ismerte a termelőszövetkezet korábbi gazdálkodását, a zökkenőket, a sok problémát, az útkeresés nehézségeit, és aki tudja, mit jelent egy éveken keresztül mérleghiányos, gyenge adottságú és rosszul indult termelőszövetkezetnek országos szinten a legjobbak színvonalára felemelkedni.

A Petőfi Termelőszövetkezet 1959-ben alakult, amikor 298 dolgozó paraszt lépett be a szövetkezetbe. Ezek zöme idős, az öreg korosztályhoz tartozó parasztember volt, közülük jelenleg már 120 nyugdíjas, illetve járadékos, sőt időközben 52-en meg is haltak.

A tagság átlagos életkora már javult, de még mindig eléri a 63 évet. A fiatalok a környező Hévíz és Keszthely kereskedelmi és ipari munkaterületein, valamint falujuktól távol eső helységekből helyezkedtek el, ke-restek munkát, megélhetést. Változást mutat az a tény, hogy a termelőszövetkezet 1968-ban 24 fiatal tagot vett fel, akik már az eredmények hatására jöttek vissza dolgozni.

A szövetkezet megalakulása óta lényegében azonos földterületen gazdálkodik. Az összes földterületnek mintegy 10%-a az erdő, a maradék fele, kb. 1000 kat. hold a szántó és ugyanannyi a rét és legelő s az egyéb művelési ágú terület. A belterjesség tekintetében sem történt lényeges változás, ezért a területük is lényegében azonos, 2370 kh, illetve 1477 szántóegység.

Az azonos növénykultúra, illetve belterjesség és lényegében azonos színvonalú gazdálkodás mellett a tagság kezdetben is alacsony jövedelmi szintje nem sokat változott, sőt — amint az 1. táblázat adataiból is látható — az 1963—1965-ös években lényegesen visszaesett. Ezekben az években a termelőszövetkezet mérleghiányos volt. Kis területéhez viszonyítva jelentős, 1963-ban 820 000, 1964-ben 751 000 és 1965-ben 734 000 Ft mérleghiánnyal zárta a gazdasági évet.

A fordulat 1966-ban kezdődött. A nehéz évek alatt a bizonytalanságot fokozta az, hogy 1959 novemberétől, az alakulástól, a termelőszövetkezetnek hat elnöke volt, köztük kettő csak néhány hónapig, átmenetileg próbálkozott a gazdálkodás megszilárdításával, kevés eredménnyel. A szövetkezet jelenlegi vezetői közül a főagronómus 1963-ban, a főkönyvelő 1965-ben, az elnök pedig — aki 1960—1963 között már három évig volt a termelőszövetkezet elnöke — 1966 vége óta van a termelőszövetkezetben. A keserves, nehéz évek után most már a vezetők is bizonyítani tudtak. A főagronómus és a főkönyvelő ugyanis állami támogatással — a járási szervek javaslatára —, az elnök pedig 1966 októberében a tagság egyhangú választása alapján került a termelőszövetkezet élére. A termelőszövetkezet az elmúlt évi gazdálkodása alapján kormányki-tüntetést, a vezetők pedig nagy erkölcsi elismerést nyertek és megszerezték a tagság bizalmát.

Az alsópáhoki Petőfi Termelőszövetkezetben a dolgozók, a tagok és az alkalmazottak — mert még azok is jócskán dolgoznak itt — jó munkájuk révén megtalálták az utat a felemelkedéshez. A termelőszövetkezet közös vagyona, ezen belül a tiszta vagyon és a bruttó jövedelem az utolsó években lényegesen megemelkedett (2. táblázat).

A termelőszövetkezet megszilárdulásához a tagság és a vezető-

1. táblázat

Év	A kiosztott jövedelem		Egy munká-egység értéke (Ft)
	összesen	egy tagra	
1960	1 183	3 969	19,49
1961	2 579	11 780	29,84
1962	2 239	11 057	30,60
1963	1 410	8 553	16,18
1964	1 772	6 168	17,61
1965	2 714	6 595	15,17
1966	3 463	11 886	25,00
1967	4 846	16 874	85,00 ^a

^a Egy munkanapra jutó részesedés.

2. táblázat

Év	Közös vagyon	Tiszta vagyon	Bruttó jövede- lem	Egy szántó- egységre jutó gaz- dálkodási eredmény (Ft)
	1000 Ft			
1960	8 246	3 391	1 891	2 120
1961	8 521	3 586	2 181	2 507
1962	8 786	5 149	2 640	3 299
1963	10 094	5 278	2 238	1 038
1964	12 746	6 297	1 837	1 738
1965	15 886	6 467	2 966	1 432
1966	14 875	5 606	5 691	3 248
1967	14 244	9 405	8 729	5 909

ség jó munkája mellett nagyban hozzájárult az, hogy az állam rendezte a szövetkezet hitelterheit. Ezzel a hitelesedéesség lecsökkent és nőtt a gazdaság tiszta vagyona. A termelőszövetkezet „lélekzethez” jutott. Mindez azonban nem magyarázza a bruttó jövedelem nagyarányú emelkedését az 1966—1967. években. Az ugrásszerű növekedést elsősorban a gazdálkodás szervezetében végrehajtott változások eredményezték. Az utóbbi években ugyanis a termelőszövetkezet kihasználta a kiegészítő tevékenységi kör szélesítésében rejlő lehetőségeket, és ez lényeges változást hozott a gazdálkodás egész területén, a mezőgazdasági termelésben is.

Fejlesztették a szerelőműhelyt, amely a saját gépparkjuk mellett a szomszédos termelőszövetkezetek gépállományainak javításait, felújításait is elvégezte. A szerelőműhely kapacitása szervízállomás felállítását is lehetővé tette. Szállítógépeik összes szabadkapacitását lekötötték, elsősorban a saját kavicsbányájukból történő szállítással.

A termelőszövetkezet kavicsbányája jelenleg a legjelentősebb kiegészítő üzemága a közös gazdaságnak. A munka jó megszervezésével elérték, hogy ebből az 1967. évi 1,2 millió Ft-os tervhez viszonyítva, 3,8 millió Ft tényleges árbevételhez jutottak.

A jól megválasztott kiegészítő tevékenység megszüntette a termelőszövetkezet „filléres” gondjait, és ma már rendszeres előleget tudnak fizetni minden tagnak. A hagyományos munkaegység-rendszerről áttértek a készpénzdíjazásra és a teljesítmény szerint a tervezett részesedés 80%-át előlegként fizetik a dolgozóknak. A terv teljesítését premizálással ösztönzik. A mezőgazdasági termelést kiegészítő tevékenységek nem mentek a mezőgazdasági termelés rovására, sőt — amint említettem — azt kedvezően befolyásolják és segítik. Ennek köszönhető, hogy a termelőszövetkezet állandóan tud beruházni.

A mezőgazdasági termelés a még meglevő fogyatékoságai ellenére — hiszen a növénytermelésből közel 1 millió Ft volt a kiesés — nagyot fejlődött. A zárszámadáson büszkén jelentette az elnök, hogy megszűntek az Alsópáhokra jellemző tünetek, az egyes táblákban az ún. gázos „tábornoki csíkok”, nem maradt műveletlen terület.

Az állattenyésztés jelentősen túlteljesítette tervét, mivel 2,1 millió Ft helyett 3,5 millió Ft árbevételt ért el. Szépen fejlődött a múlt évben a szarvasmarha- és a sertésenyésztés. A borjúnevelőben szinte nincs elhullás; tisztaság, rend uralkodik mindenütt.

Szót kell ejteni a közösségi élet fejlődéséről, a munkafegyelem megszilárdulásáról is. A múlthoz viszonyítva, amikor 50–60 fegyelmi vétség, illetve büntetés volt évenként, 1967-ben csak négy esetben került sor büntetésre. Ez talán mindennél jobban bizonyítja a közösségi élet terén elért nagy változásokat.

A termelőszövetkezet jelentős összegeket fordított az elmúlt évben a beruházásokra. Többek között vásároltak 2 db gabonakombájnt, egy db fűkaszát, egy db dömpert, egy db MTZ traktort; megépült a 120 férőhelyes borjúnevelő és egy 30 férőhelyes sertésfiaztató. Az építési munkák elvégzésében helytállt a szövetkezet építőbrigádja, amely amelletts külső feleknek is jelentős értékű munkát végzett.

A korábbi évekhez viszonyítva növekedtek a termelőszövetkezet állós és forgóeszközei. Az állóeszközök értéke az 1966. évi 10,05 millió Ft-ról 11,72 millió Ft-ra emelkedett. A termelésre tartalékolt eszközök értéke 5,47 millió Ft-ról 6,29 millió Ft-ra nőtt. A fennálló rendelkezések és az alapszabálynak megfelelően megteremtették a bővített újratermeléshez szükséges alapokat. Az elmúlt évben a szövetkezet tiszta vagyona 3,80 millió Ft-tal növekedett.

A termelőszövetkezet vezetése híven tükrözi a szövetkezeti demokráciát. Az elmúlt évben például öt alkalommal tartottak közgyűlést, minden hónapban rendszeresen megtartják a vezetőségi üléseket. Ezeken az üléseken minden fontosabb kérdést megtárgyalnak, és a kitűzött feladatokat a tagság jóváhagyásával hajtják végre. A termelőszövetkezet szakmai vezetői minden szombaton beszámolnak az elmúlt héten végzett munkáról, és közösen megvitatják a következő hét feladatait. Az elvégzendő feladatokat írásban is rögzítik, és utasításként adják minden részleg vezetőjének végrehajtásra. Ezzel a módszerrel a tagságot állandóan bekapcsolják a gazdaság irányításába, és így a tagok tudatában vannak munkájuk fontosságának.

A Petőfi Termelőszövetkezet példája is azt mutatja, hogy a kedvező adottságú és az átmenetileg gyengén gazdálkodó termelőszövetkezetekben is megvan a lehetősége a gazdálkodás megszilárdításának. Ez elsősorban a termelőszövetkezet vezetőin és a tagságon múlik. Alsópáhokon a gazdálkodás korszerűsítésével, a termelésszerkezet helyes átalakításával, az ésszerű és hasznos beruházásokkal, az ösztönző jövedelemrészecsedés bevezetésével értek el az elmúlt évben kiemelkedő eredményeket. Nagyban segítette a termelőszövetkezet megerősödését a demokratikus vezetés kialakítása, megszilárdítása és nem utolsósorban a tagság szorgalma, áldozatkész munkája. Mindezek a tényezők együttesen elindították az alsópáhoki Petőfi Termelőszövetkezetet a felemelkedés útján.

Varga Ernő

Tak
ban a
takar
a felh
megel
sokré
techn
kell m
mány
Nyilv
retei s
gazdál
egy sz
ról, a
re kite
lehető
elemz
néhan
fel, a
elbírá
Nem
csak e
A tak
böző
tárolá
lek m
eleme

PR

Els
rületi
mes s
zaton
csökk
ötëve
Mivel
évhez